

DOKTORI DISSZERTÁCIÓ TÉZISEI

Viszket Anita

Argumentumstruktúra és lexikon

**A puszta NP grammatikai sajátosságai a magyarban és ezek
következményei a predikátumok lexikonbeli
argumentumstruktúrájára.**

ELTE BTK Elméleti Nyelvészeti Doktori Program

Témavezető: Dr. Komlósy András

Budapest, 2004

1. A dolgozatomban célkitűzése

A dolgozatomban a bővítés és determináns nélküli főnevek előfordulásait vizsgálom a magyar mondatokban. A dolgozat célja, hogy feltárjam, majd a főnévi csoportok és a predikátumok lexikai jellemzése, valamint a mondatok szintaktikai elemzése révén megmagyarázzam, hogy milyen feltételei és milyen következményei vannak az ún. pusztá főnevek előfordulásának a magyar mondatokban. A vizsgálatomat az alanyi és a tárgyi funkciójú főnévi csoportokra korlátozom. Az elemzés keretében a lexikai-funkcionális grammatika szolgál. Ebben a modellben ábrázolom a pusztá főnévi alany és tárgy előfordulásának lehetőségeit és következményeit a predikátumok argumentumstruktúrájának és a predikátumok, valamint a főnevek lexikai jegyeinek definiálásával, továbbá a mondatok c-struktúrájának szükséges annotálásával. A fő kérdés az, hogy a lexikonban tárolt információkról van-e szó (mint Kiefer (1990-91) állítja), vagy más szabályok befolyásolják azt, hogy mikor jelenhetnek meg ezek a főnévi csoportok alanyi vagy tárgyi funkcióban.

2. Alapfogalmak

A következőkben ismertetem a dolgozatomban használt legfontosabb alapfogalmakat, és egyben rámutatok, hogy melyek azok a problémák, amelyeknek a megoldását keresem a dolgozatomban. A példamondatok angol annotálását és fordítását is megadom, mert sok esetben ez teszi világossá, hogy milyen aspektusú és NP-referenciájú értelmezésre gondolok.

Referencialitás: Referenciálisnak azt a főnévi csoportot tekintjük, amely antecedenséül szolgálhat valamilyen névmási kifejezésnek, vagyis vissza lehet rá utalni (lásd Alberti (1997), Csatai (1999), Kenesei (1992)). Ezen tanulmányok alapján az NP-k „ismertségi” vagy „referálási” fokában három szintet különböztet meg: referenciális, specifikus, határozott, lásd 1. táblázat.

- (1) Péter délelőtt levelet írt. *Hosszú volt (a levél).
Peter in-the-morning letter.acc wrote. Long was (the letter).
'Peter was letter-writing in the morning. *It was a long one.

Specifikusság: Specifikusnak tekintjük az olyan főnévi csoportokat, amelyek a kontextusba már korábban bevezetett referensre utalnak. Enç (1991) alapján specifikus egy NP, ha a referense azon referensek halmazának egy részhalmaza, amelyek már léteznek (már be vannak vezetve) a diskurzus tartományában.

- (2) Tegnap az osztály kirándulni volt. Egy gyerek talált egy pénztárcát.
Yesterday the class.nom to-make-an-excursion was. A child.nom found a wallet.acc.
'Yesterday the class made an excursion. A child found a wallet.'

A (2) második mondatában az alanyi főnévi csoport specifikus, mivel referenciája az első mondatban bevezetett halmaz (az osztály) egy eleme, míg a tárgy nem specifikus, a diskurzusban korábban nem volt említve sem a referense, sem pedig olyan halmaz, amely a referensét tartalmazta volna.

Pusztá NP: Főnévi fejú determinálatlan frázisok, amelyekben a főnévi csoport nem tartalmaz semmilyen determinánst vagy névelőt. Ugyanakkor pusztá NP-nek tekintem a jelzővel és határozói vonzattal bővített főneveket (pl.: *érdekes könyv a pusztá NP-kről*). Ezek használata azonban korlátozott, és a bővítéssel ellátott pusztá NP-k nem ugyanúgy viselkednek, mint a bővítés nélküli egyes számú pusztá NP-k. Ezért alapvetően három típust különítek el: pusztá NP / többes számú pusztá NP / bővített pusztá NP (a bővítés tipikus esete a jelzővel való bővítés).

Semleges mondat: A mondat elhangzását nem kell a kontextusban semminek megelőznie, a „természetes” szórendet és intonációs mintát tartalmazó mondat. A semleges mondat a mondatban említetteken kívül nem preszupponál vagy implikál további objektumokat, relációkat, illetve szituációkat.

3. A főnévi csoportok referencialitása a szakirodalomban és a problémák

Alberti (1997) a magyar főnévi csoportok típusait az alábbi táblázatban foglalja össze:

nem-referenciális	referenciális	
nem-specifikus		specifikus
határozatlan		határozott
puszta főnév	egy / tsz. puszta főnév	a(z) / tul.név
anyagnév (egyes sz. puszta főnév)		

1. táblázat: A magyar főnévi csoportok különböző típusai

A táblázat a következő megállapításokat tartalmazza:

- (i) A határozott (vagyis határozott névelővel bíró) főnevek egyben mindig referenciálisak és specifikusak is.
  - (ii) A határozatlan főnevek lehetnek specifikusak vagy nem-specifikusak, de mindig referenciálisak.
  - (iii) É. Kiss (1995), Maleczki (1995), Alberti (1997) mások között megállapítja, hogy a névelőtlen főnevek csak nem-specifikusak és nem-referenciálisak lehetnek a magyarban (más nyelvekben többes számú alakban generikus értelemben lehetnek specifikusak).
- (3) Péter levelet írt. *Aztán postára adta pro.
Péter.nom letter.acc.sing wrote. Then to-post gave.
'Péter was writing a letter. *Then he posted it.

A probléma az, hogy az NP referencialitását valójában a mondat aspektusa (4) és a főnévi csoport bővítettsége is befolyásolja (5). A befejezett aspektusú mondatban lévő puszta NP-vel kifejezett tárgy és a bővített puszta NP-vel kifejezett tárgy referenciális.

- (4) János_i délelőtt levelet_j írt, aztán (pro_δ)_i postára adta (pro_{azt})_j.
John.nom in-the-morning letter.acc.sing wrote. Then (he) to-post give.Sg3.Past.Def (it).
'John wrote a letter in the morning, then he posted it.'
- (5) b. Péter_i hosszú, magyarázkodó levelet_j írt, aztán (pro_δ)_i postára adta (pro_{azt})_j.
Peter.nom long, apologizing letter.acc.sing wrote. Then (he) to-post give.Sg3.Past.Def (it).
'Peter wrote a long, apologizing letter, then he posted it.'

Mint ezekből a példákból látszik, nem tartható az 1. táblázatban megadott csoportosítása a magyar főnévi csoportoknak. Ezért a különböző kapcsolódó jelenségek ismertetése (4-7. pont) után bemutatom a saját LFG-beli elemzésemet (8-9. pont), amely magyarázatot ad a (3)-(5) példákban bemutatott jelenségekre is.

4. Definiteness Effect

Definiteness Effect (DE): Ahogy Szabolcsi (1986) is kimutatta, az angol egzisztenciális állításoknál megfigyelhető határozatlansági feltétel (vagyis, hogy az ilyen állításokban nem szerepelhetnek határozott alanyok), a magyar igék egy részénél is megfigyelhető. Egyes intranszítív igék alanya, illetve egyes tranzitív igék tárgya a magyarban nem lehet határozott vagy határozatlan, de specifikus.

- (6) *Az énekkar alakult.
*The choir was formed.

A hagyományosan DE igéknek tekintett osztályt különböző szemantikai és grammatikai tulajdonságaik alapján csoportosítottam, és ezekre a csoportokra hivatkozom majd az elemzésem ismertetésénél:

- (i) valamilyen mennyiséget argumentumként váró predikátumok
- (ii) valamilyen elérhetővé tételt vagy létezést leíró, igenyomatékos predikátumok
- (iii) helyhatározóval bővített és így thetikus állítást kifejező cselekvés-igék

A klasszikus elemzéssel szemben (amely a DE-predikátumok közös jellemzőjének a 'létrehozás, létrejövés' jelentésmozzanatot tartja) a megállapításom az, hogy mindhárom csoport közös tulajdonsága, hogy a DE összefügg a mondat aspektuális jellemzőivel: progresszív aspektus esetén lehetséges a határozott argumentum használata (a DE semlegesítődik), míg befejezett aspektus esetén (ezeknél a predikátumoknál) a nem-specifikus argumentum az előírás, ami egyben ennek az argumentumnak a teljes létrejöttét / megváltozását is kifejezi. A jelenségeket a (7) példákban illusztrálom:

- (7) a. *Péter lopta a malacot.
*Peter stole the piglet.
- b. Péter lopott egy malacot / Péter malacot lopott.
Peter.nom stole a piglet.acc. / Peter.nom piglet.acc stole.
'Peter stole a piglet.'
- c. Péter lopta a malacot, amikor (hirtelen)...
Peter was stealing the piglet, when (suddenly)...

Amikor a predikátum szemantikai tulajdonságai miatt nincs lehetőség progresszív olvasat kiváltására, a DE nem semlegesíthető:

- (8) a. *Péter bukkant az olajra, amikor...
*Peter was striking the oil, when...
- b. Péter olajra bukkant.
Peter.nom oil.acc stroke.
'Peter stroke oil.'

5. Specificity Effect:

É. Kiss (1995) használja a Specificity Effect (SE) fogalmát. Megállapítja, hogy ahogy bizonyos predikátumok csak nem-specifikus alanyt vagy tárgyat engedélyeznek, úgy vannak olyan predikátumok, amelyek csak specifikusat. Ilyenek pl. az állapot-predikátumok vagy az igekötős igék.

- (9) a. *János megírt levelet.
John.nom pref.write.SG3.Past.Indef letter.Acc
- b. *János lányt szeret. (semleges értelemben)
John.nom girl.acc.sing likes.
'John likes the girls.'

Valójában azonban a fenti mondat használható nem-specifikus argumentummal:

- (10) a. János megírt valamilyen levelet.
John.nom pref.write.SG3.Past.Indef some-kind letter.Acc
John has written a letter.
- b. János szeret valamilyen lányt.
John.nom likes some-kind-of girl.acc.sing
'John loves a girl.'

Puszta NP-s argumentumokkal azonban sehogyan sem lehet ezeket a predikátumokat grammatikus szerkezetben használni, ahogyan azt a (9) példában láttuk. Vagyis nem a specifikussággal, hanem más tulajdonsággal magyarázható a pusztá NP-s tárgyak tiltása ezek mellett a predikátumok mellett. Közismert tény, hogy a semleges mondatokban a pusztá NP ugyanazon a helyen tud megjelenni, mint az igekötő vagy a rezultatív bővítmények: közvetlenül az ige előtt. Az elemzésemben amellett érvelek, hogy a probléma az, hogy ezeknél a predikátumoknál nincsen szabad igevivő pozíció, és ezért nem tud milyen helyen megjelenni a pusztá NP a semleges mondatban. A véleményemet alátámasztja az is, hogy fókusz tartalmazó mondatban, amelynek más a c-struktúrája, használható ezek mellett a predikátumok mellett is pusztá NP:

- (9') a. János 'levelet írt meg.
John.nom letter.Acc write.SG3.Past.Indef prefix
It was a letter what John has written.
- b. János 'lányt szeret.
John.nom girl.acc.sing likes.
'It is a girl whom John loves'

6. Thetikus és kategorikus mondatok

kategorikus állítás: ilyenkor a komment a topikban lévő [+SPEC] jegyű főnév által megadott entitásról azt állítja, hogy az rendelkezik egy bizonyos tulajdonsággal

- (11) [TOPIC Péter] [COMMENT szereti Marit.]
Peter.Nom love.Sg3.Pres.Def Mary.Acc
Peter loves Mary.

thetikus állítás: a mondatban nincsen topik, az állítás általános tényt közöl

- (12) [COMMENT Esik az eső.]
fall.Sg3.pres.Indef the rain.Nom
It rains.

Maleczki (1998): a [-SPEC] jegyű alany mellett szükség van a predikátum térbeli lehorgonyzására:

- (13) a. Egy béka brekeg.
a frog.Nom croak.SG3.Pres.Indef
A frog croaks.
- b. Egy béka brekeg a kertemben.
a frog.Nom croak.SG3.Pres.Indef the garden.PossSg1.in
A frog is croaking in my garden.
- c. ?Egy béka brekeg éjszakánként.
a frog.Nom croak.SG3.Pres.Indef nights.at
A frog croaks at every night.

A (13a,c) mondatban az alanyi főnévi csoportot vagy specifikusan, vagy generikusan értelmezhetjük A (13b) mondatban az alany lehet nem-specifikus.

A nem-specifikus alanyi NP-k nem kerülhetnek topikba, mivel a topikban való előfordulás feltétele, hogy az ott lévő összetevő [+SPEC] jegyű legyen. Ezért az ige előtt nem-specifikus alanyt tartalmazó semleges mondatok thetikusak.

Kérdés: mely igeik mellett fordulhat elő thetikus állítások esetén alanyi funkcióban puszta NP:

- (16) a. Béka brekeg a kertemben.
frog.Nom croak.Sg3.Pres the garden.PossSg1.in
Frog-croaking is in my garden.
- b. *Fiú horkol a szobámban.
boy.Nom snore.Sg3.Pres the room.PossSg1.in
Boy-snoring is in my room.

Következtetés: puszta NP-k esetében nem elegendő a térbeli lehorgonyzás, az ige atelikussága mellett feltétel az is, hogy a puszta NP-t fajtanévként értelmezhessek. (A megfogalmazásom kicsit leegyszerűsítő, mivel nehéz megragadni azt a pontos szemantikai-pragmatikai feltételrendszert, amely lehetővé teszi az alanyi puszta NP-k használatát a thetikus mondatokban. Valami olyasmiről van szó, hogy a 'puszta NP-s alany + ige' szerkezet által jelölt jelenség tulajdonságai pontosan specifikálhatók. Ilyen a *békabrekegés*, míg nem ilyen a *fiúhorkolás*. Vagyis nem egyszerűen az a feltétel, hogy a főnév egy fajtanévet fejezhessen ki (*béka* <-> *fiú*), hanem az is, hogy a főnév és az ige együtt valami „felismerhető” eseményt fejezhessen ki. Egy horkoláskutató intézetben a *fiúhorkolás* is releváns fogalom lehet.)

7. Az egzisztenciális és a habituális mondatok

Egzisztenciális mondatok (a példa Alberti-Medve (2002)-ből származik):

- (17) a. Ebben a városban vett öreg hajléktalan gazdag fiatal lányt feleségül.
this.in the city.in take.Sg3.Past.Indef old waif.Nom rich young girl.acc wife-as
It happend ever, that an old waif married a rich young girl in this city.
- b. *Ebben a városban vett öreg hajléktalan egy gazdag fiatal lányt feleségül.
this-in the city-in take.Sg3.Past.Indef old waif.Nom a rich young girl.acc wife-as
- c. Ebben a városban vette (már) öreg hajléktalan az ismerős gazdag fiatal lányt feleségül.
this-in the city-in take.Sg3.Past.Def old waif.Nom the known rich young girl.acc wife-as
It happend ever, that an old waif married the known rich young girl in this city.

A (17) mondatok azt mutatják, hogy az egzisztenciális mondatokban a határozott és a puszta NP-k tölthetnek be vonzatfunkciót, míg a határozatlan NP-k nem.

Habitualis mondatok:

- (18) a. Péter gyakran ás egy gödröt.
Peter.Nom oft grub.Sg3.Pres.Indef a hole.acc
Peter oft grubs a hole.
- b. Péter gyakran ver meg egy lányt.
Peter.Nom oft beat.Sg3.Pres.Indef prefix a girl.acc
Peter oft beats a girl.

Az idézett példák azt mutatják, hogy ezekben a mondatokban a tárgy csak specifikus értelmezésű lehet, nem [+SPEC] jegyű tárggyal ezek a mondatok agrammatikusak. Ugyanezek a mondatok puszta NP-s tárggyal is elfogadhatók. Ez a megállapítás a (17) mondatokra is érvényes: vagyis nem a tárgy határozottsága, hanem a specifikussága a feltétel.

Vagyis az egzisztenciális értelem, a habitualis jelleg meghatározott módon befolyásolja azt, hogy milyen specifikusságú vonzat jelenhet meg a mondatban. Ezekben a mondatokban a puszta NP el is távolodhat az igtől, vagyis nem kell a puszta NP-nek igevivő csomópontban lennie:

- (19) Péter gyakran ás a kertben gödröt.
Peter.Nom oft grub.Sg3.Pres.Indef the garden-in hole.acc
Peter oft grubs a hole in the garden.

Úgy tűnik, hogy akár az egzisztenciális, akár a habitualis jelentés olyan „másodrendű predikátumok”, amelyek az általuk argumentumként felvett propozícióban vagy konkrétan azonosított referenseket tűnek meg, vagy azt, hogy ne legyen benne referens egyáltalán. Ennek az lehet az oka, hogy ezeknek a másodrendű predikátumoknak az argumentuma vagy egy konkrét referensekre vonatkozó egyedi esemény, vagy egy eseménytípus, és ez utóbbit puszta NP-vel kitöltött vonzathelyekkel lehet kifejezni.

Ezekben a mondatokban, ahol jelen van egy másodrendű predikátum, a puszta NP szórendileg úgy viselkedik, mint egy „rendes” igevonzat, vagyis „felszabadul” azon kötöttségek alól, amelyeket a „normális” mondatokban a determinánsnélkülisége rá ró (vagyis, hogy semleges mondatban csak közvetlenül az ige előtt jelenhet meg).

8. Az általam javasolt lexikai jegyek a főnévi csoport referencialitásának a kifejezésére:

A lexikonban minden főnév funkcionális jellemzése tartalmaz egy ((↑SPEC) = -) sort. Az LFG modelljében lehetőség van arra, hogy a tétel jellemzésében a jegy zárójelben legyen: amíg a zárójel ki nem nyílik, addig a jegy értékét külső tényezők határozhatják meg, ilyenek híján pedig a tétel a jegy semmilyen értékét nem hordozza..

A determinánsok (szintén a lexikonban) három jeggyel vannak ellátva: DEF = +/-, SPEC = +/-, illetve egy nonVM=+ jeggyel.

A DEF és a SPEC jegyek minden determináns esetében konkrét értékkel bírnak: az erős determinánsok (↑DEF) = +, (↑SPEC) = + jegyűek, a gyenge determinánsok (↑DEF) = - jegyűek, és a specifikusság szempontjából vagy (↑SPEC) = + vagy (↑SPEC) = - értékűek.

A (↑nonVM) = + jegy azt fejezi ki, hogy a determinánssal ellátott főnév nem ragaszkodik az igevivő pozícióhoz. Ez nem számítható ki abból, hogy a főnévi csoport milyen specifikussági értékkel bír (illetve van-e neki egyáltalán ilyen értéke).

A jelzők és egyéb bővítmények megjelenése egy főnévi csoportban ahhoz kötődik, hogy a főnévnek legyen SPEC értéke, vagyis vagy determinánssal kell bírnia, vagy a hozzárendelt SPEC jegy zárójelének ki kell

nyílnia. Ugyanez vonatkozik a többes szám jelére is. A többes szám jele egyes nyelvváltozatokban szintén tartalmazhat nonVM-jegyvet. Természetesen a zárójel bővítés nélkül is kinyílnak, ilyenkor a puszta NP-s főnévi csoport önmagában is specifikussági értéket (nem-specifikus minősítést) kap.

Vagyis a különböző főnévi csoportok jegystruktúrája a következőképpen alakul (a főnevet csak azért ábrázolom egy predikátum vonzataként, hogy érthetőbbek legyenek a megkülönböztetések, a felsorolt jegyek csak a főnévi csoportra vonatkoznak):

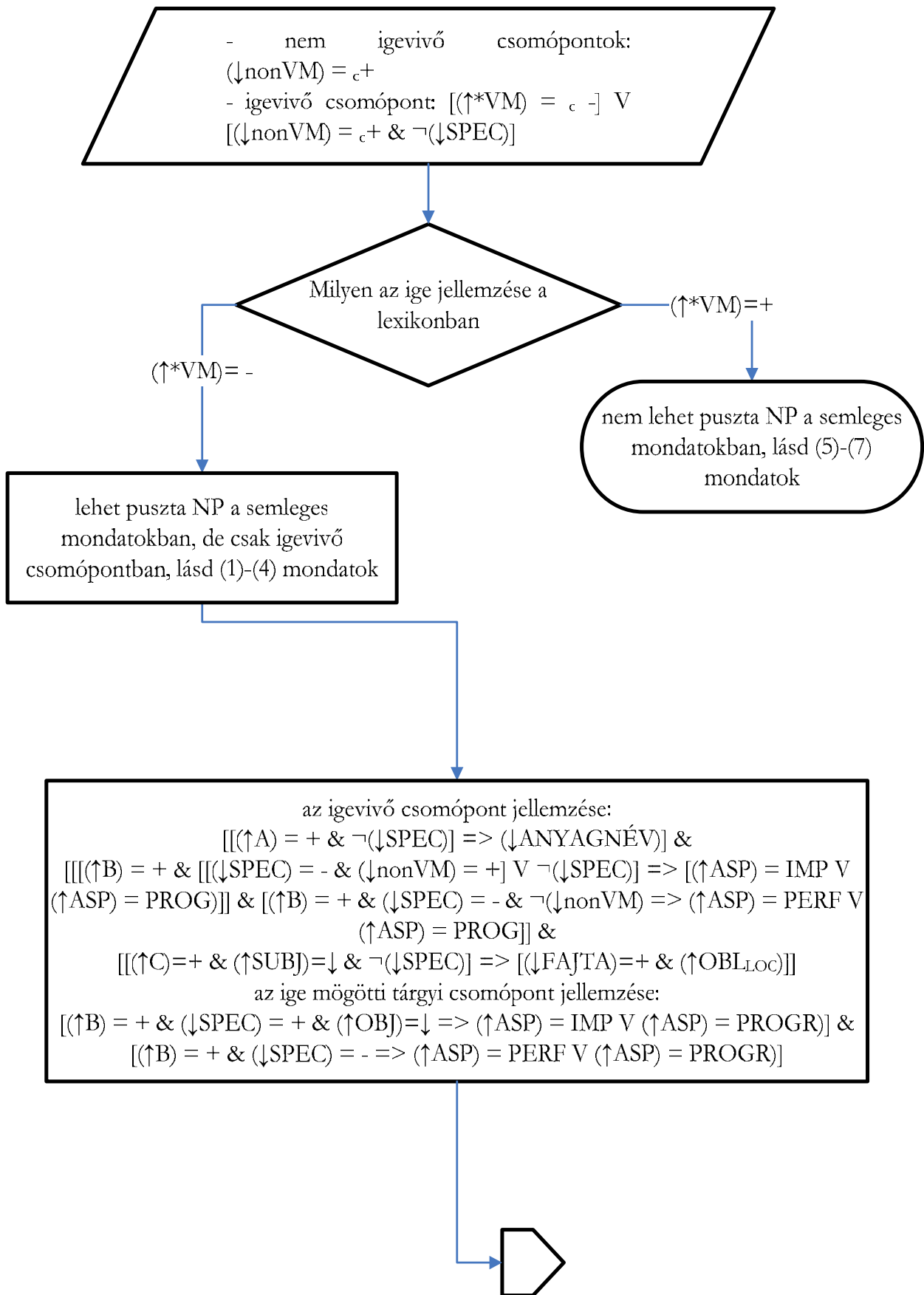
- (20)
- a. levelet írt ($\uparrow$ SPEC) = -
letter.acc write.Sg3.Past.Indef
  - b. levelet írt ($\uparrow$ SPEC) = -
letter.acc write.Sg3.Past.Indef
  - c. hosszú levelet írt az édesanyjának ($\uparrow$ SPEC) = -
long letter.acc write.Sg3.Past.Indef the mother.PossSg3-to
  - d. leveleket írt (az édesanyjának) ($\uparrow$ SPEC) = -, [$\uparrow$ (nonVM) = + - egyes nyelvváltozatokban]
letter-Pl.acc write.Sg3.Past.Indef the mother.PossSg3-to
  - e. egy levelet írt ($\uparrow$ DEF) = -, ($\uparrow$ SPEC) = -, ($\uparrow$ nonVM) = +
a letter.acc write.Sg3.Past.Indef
  - f. egy levelet írt ($\uparrow$ DEF) = -, ($\uparrow$ SPEC) = +, ($\uparrow$ nonVM) = +
a letter.acc write.Sg3.Past.Indef
  - g. írt egy levelet ($\uparrow$ DEF) = -, ($\uparrow$ SPEC) = -, ($\uparrow$ nonVM) = +
write.Sg3.Past.Indef a letter.acc
  - h. írt egy levelet ($\uparrow$ DEF) = -, ($\uparrow$ SPEC) = +, ($\uparrow$ nonVM) = +
write.Sg3.Past.Indef a letter.acc
  - i. írta a levelet ($\uparrow$ DEF) = +, ($\uparrow$ SPEC) = +, ($\uparrow$ nonVM) = +
write.Sg3.Past.Def the letter.acc

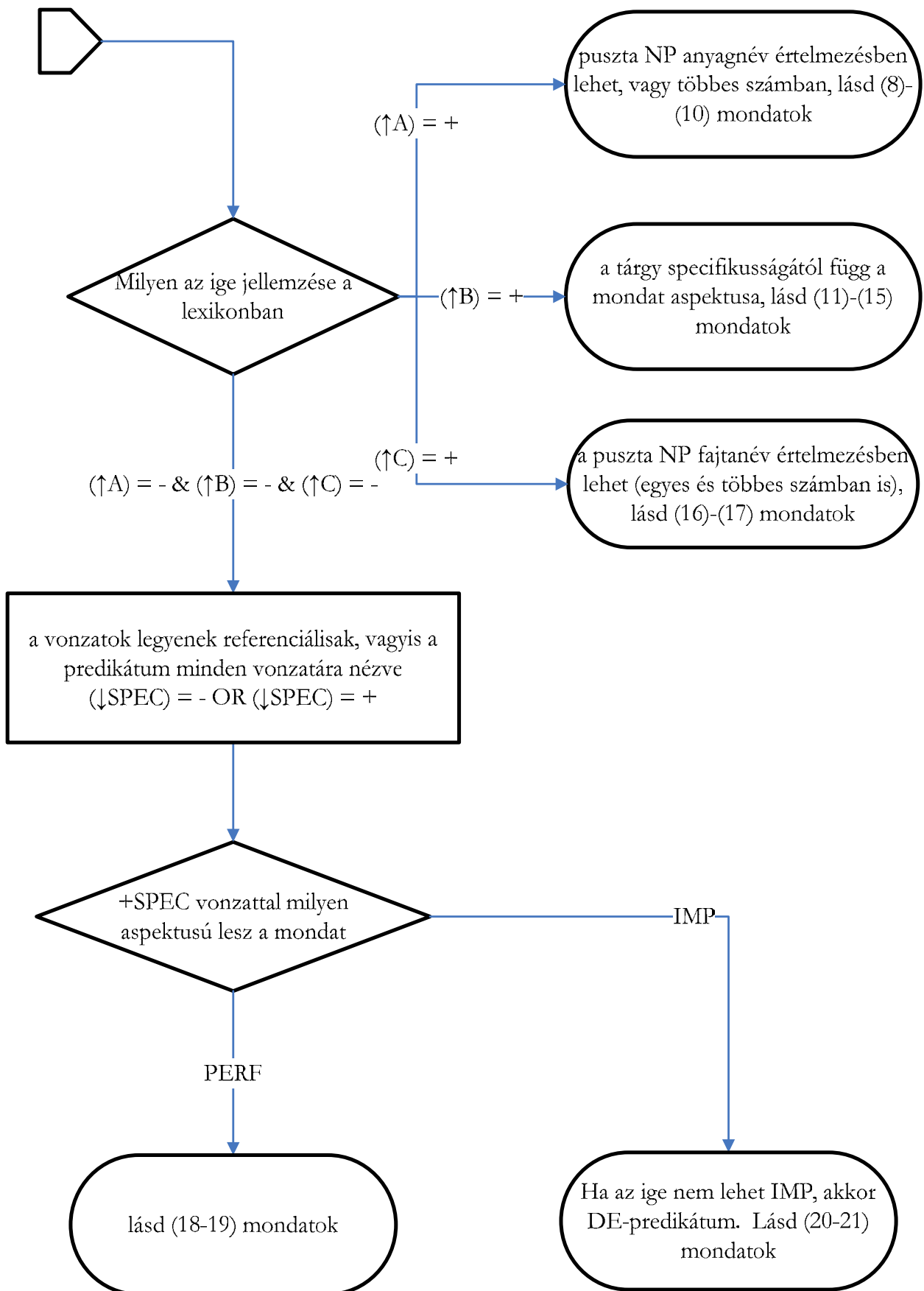
Mint a (20) példából láthatjuk, az, hogy a főnévi csoportnak az igevivő pozícióban kell-e lennie, egyedül a determináns jelenlététől függ, de ez nem jelenti minden esetben azt is, hogy a főnévi csoport csak ekkor lehet referenciális. A referencialitásra nem vezettem be külön jegyvet: a specifikusság értékének hiánya jelenti azt, hogy a főnévi csoport nem referenciális, és ilyenkor vissza sem lehet rá utalni, nem lehet bővíteni és nem koordinálható. Fontos még megjegyezni, hogy bizonyos főnevek jelentései között szerepelhet az is, hogy „fajta” vagy „anyagnév” jelentéssel járhatnak: az egyén világtudásától függ, hogy pl. a *tündér* vagy az *asszony* tekinthető-e fajtanévnek.

9. A különböző vonzat-csomópontok annotálásának összefoglalása

A következő oldalakon

Az ábrában hivatkozott példamondatok:

A puszta NP csak az ige előtti igevivő pozícióban állhat:

- (1) *Péter vett könyvet.
Peter.Nom buy.Sg3.Past.Indef book.acc
- (2) Péter vett egy könyvet.
Peter.Nom buy.Sg3.Past.Indef a book.acc
Peter have bought a book.

Ez a feltétel nem érvényesül a másodrendű predikátumok alatti proposícióban, így a mondatok jók lesznek:

- (3) Péter gyakran vesz könyvet.
Peter.Nom oft buy.Sg3.Pres.Indef book.acc
Peter oft buys books.
- (4) Péter vett már könyvet.
Peter.Nom buy.Sg3.Past.Indef already book.acc
It happened ever, that Peter bought a book.

Ha nincs szabad igevivő pozíció, akkor nem lehet puszta NP a mondatban:

- (5) *Péter megvett könyvet.
Peter.Nom Pref-buy.Sg3.Past.Indef book.acc
- (6) *Péter könyvet megvett.
Peter.Nom book.acc Pref-buy.Sg3.Past.Indef
- (7) *Péter szeret lányt.
Peter.Nom love.Sg3.Pres.Indef girl.acc

Bizonyos predikátumok (+A) mellett az egyes számú puszta NP-t anyagnévnek értelmezzük:

- (8) ???Van könyv a polcon.
is.Sg3.Pres book.Nom the shelf-on
*There is book on the shelf.
- (9) Van víz a pohárban.
is.Sg3.Pres water.Nom the cup-in
There is water in the cup.
- (10) Vannak könyvek a polcon.
is.PI3.Pres book.PI.Nom the shelf-on
There are books on the shelf.

Bizonyos predikátumok (+B) mellett a tárgy specifikussága befolyásolja a mondat aspektusát:

- (11) Péter egy levelet írt.
Peter.Nom a letter.acc write.Sg3.Past.Indef
Peter was writing a letter.
- (12)-(13) Péter levelet írt.
Peter.Nom letter.acc write.Sg3.Past.Indef
Peter was letter-writing.
Peter has written a letter.
- (14) Péter írta a levelet.
Peter.Nom write.Sg3.Past.Def the letter.acc
Peter was writing the letter.
- (15) Péter írt egy levelet.
Peter.Nom write.Sg3.Past.Indef a letter.acc
Peter has written the letter.

Bizonyos predikátumok (+C) mellett a puszta NP fajtanév értelmezést kap (feltétel az is, hogy a mondatban legyen helyhatározó):

- (16) Tündér táncol a tavon.
elf.Nom dance.Sg3.Pres the lake-on
Elf-dancing is on the lake.
- (17) *Asszony táncol a konyhában.
woman.Nom dance.Sg3.Pres the kitchen-in

Vannak olyan predikátumok, amelyek [+SPEC] jegyű tárggyal befejezett aspektusú mondatot alkotnak:

- (18) Péter megírta a levelet.
Peter.Nom Pref.write.Sg3.Past.Def the letter.acc
Peter has written the letter.
- (19) Péter megtalálta a tollat.
Peter.Nom Pref.find.Sg3.Past.Def the pen.acc
Peter has found the pen.

Vannak olyan predikátumok, amelyek [+SPEC] jegyű tárggyal folyamatos aspektusú mondatot alkotnak, és ha ez nem lehetséges a predikátum jelentése miatt, akkor nem állhatnak semleges mondatban [+SPEC] jegyű tárggyal:

- (20) Péter írta a levelet.
Peter.Nom write.Sg3.Past.Def the letter.acc
Peter was writing the letter.
- (21) *Péter találta a tollat.
Peter.Nom find.Sg3.Past.Def the pen.acc
*Peter was finding the pen.

A tézisekhez használt szakirodalom:

- Alberti Gábor (1997): Restrictions on the Degree of Referentiality of Arguments in Hungarian Sentences, *Acta Linguistica Hungarica* 44/3-4 (guest editor K. É. Kiss), 341-362. p.
- Alberti Gábor – Medve Anna (2002): *Generatív grammatikai gyakorlókönyv*, Janus/Books, Budapest
- Bende-Farkas Ágnes (2001): *Verb-Object Dependencies in Hungarian and English*, PhD-disszertáció, University of Stuttgart, Department of Machine Translation, <http://www.ims.uni-stuttgart.de/~agnes/fej.pdf>
- Csatai Richárd (1999): *Syntactic Order of Determiners in Hungarian*, DOXIMP-előadás és annak kézírata. Elérhető: <http://lingua.btk.pte.hu/szep.asp>, Csatay_Richard folderben
- É. Kiss Katalin (1995): Definiteness Effect Revisited. In Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 63-88. p.
- Enç, Mürvet (1991): The Semantics of Specificity, *Linguistic Inquiry* 22, 1-25. p.
- Kenesei István (1992): Az alárendelt mondatok szerkezete. In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan 1. Mondattan*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kiefer Ferenc (1990-91): Noun Incorporation in Hungarian, In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Acta Linguistica Hungarica, Vol. 40 (1-2)*, pp. 149-177 (1990-91), Akadémiai Kiadó, Budapest
- Maleczki Márta (1995): On the Definiteness Effect in Hungarian (A Semantic Approach), In Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 261-284. p.
- Maleczki Márta (1998): A határozatlan alanyok különféle értelmezései. In: Büky László – Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei III.*, JATE, Szeged, 261-280. p.
- Milsark, G. (1977): Toward an Explanation of Certain Peculiarities of the Existential Construction in English, *Linguistic Analysis* 3, 1-29. p.
- Szabolcsi Anna (1986): From the Definiteness Effect to Lexical Integrity, In W. Abraham – S. de Meijn (szerk.): *Topic, Focus, and Configurationality*, John Benjamins, Amsterdam, 321-348. p.

A disszertációhoz használt szakirodalom:

- Ackermann, Farrell – Gert Webelhuth (1998): *A Theory of Predicates*. CSLI Publications.
- Alberti Gábor (1997): Restrictions on the Degree of Referentiality of Arguments in Hungarian Sentences, *Acta Linguistica Hungarica* 44/3-4 (guest editor K. É. Kiss), 341-362. p.
- Alberti Gábor (2004): *ReAL Interpretation System*. konferenciaelőadás, Logic and Languages 8., Debrecen, 2004. aug. 26-28. Megjelent: Hunyadi László, Rákosi György, Tóth Enikő (szerk.): *Preliminary Papers Received for LOLA8*, Debrecen, 2004
- Alberti Gábor – Medve Anna (2002): *Generatív grammatikai gyakorlókönyv*, Janus/Books, Budapest
- Ábel Péter – Maleczki Márta (1994): Specificity. In: *Acta Linguistica Hungarica*, 42(3-4)
- Baker, Mark C. (1998): *Incorporation: a Theory of Grammatical Function Changing*. Chicago University Press, Chicago
- Bartos Huba (2000): *Morfoszintaxis és interpretáció: A magyar inflexiók jelenségek szintaktikai háttere*, PhD-disszertáció, ELTE BTK Elméleti Nyelvészet Doktori Program, Budapest
- Barwise, Jon – Robin Cooper (1981): Generalized Quantifiers and Natural Languages, *Linguistics and Philosophy* 4, 159-219. p.
- Bende-Farkas Ágnes (1994): Aspect and Word Order in Hungarian. In: Bánréti Zoltán (szerk.): *Papers in the Theory of Grammar*, MTA, Nyelvtudományi Intézet, Budapest, 140-168. p.
- Bende-Farkas Ágnes (1995): Prefixation and Discourse, In Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 193-219. p.
- Bende-Farkas Ágnes (2001): *Verb-Object Dependencies in Hungarian and English*, PhD-disszertáció, University of Stuttgart, Department of Machine Translation, <http://www.ims.uni-stuttgart.de/~agnes/fej.pdf>
- Bresnan, Joan (2001): *Lexical-Functional Syntax*. Blackwell Publishers.
- Burányi Péter (2003): Kettős predikálás. Ismételt predikátumok kontrasztív topik pozícióban. In: Gécseg Zsuzsanna (szerk.): *LingDok2*, Szeged, SZTE Nyelvtudományi Doktori Iskola, pp. 48-70
- Butt, Miriam – Tracy Holloway King – María-Eugenia Niño – Frédérique Segond (1999): *A Grammar Writer's Cookbook*, CSLI Publications
- Comrie, Bernard (1976): *Aspect*, Cambridge University Press, Cambridge
- Csatai Richárd (1999): *Syntactic Order of Determiners in Hungarian*, DOXIMP-előadás és annak kézírata. Elérhető: <http://lingua.btk.pte.hu/szep.asp>, Csatay_Richard folderben
- Dayal, V. (1999): Bare NPs, Reference to Kinds and Incorporation. In *SALT vol. 9*. Ithaca, Ny: Cornell University Press.
- Dayal, V. (2003): "A Semantics for Pseudo-Incorporation", Rutgers University, kézirat: <http://www.rci.rutgers.edu/~dayal/pseudo-inc-abstracts.pdf>, 30 pp.
- Dowty, R. David (1979): *Word Meaning and Montague Grammar*, D. Reidel, Dordrecht
- É. Kiss Katalin (1983): *A magyar mondat szerkezet generatív leírása*, Nyelvtudományi Értekezések 116., Akadémiai Kiadó, Budapest
- É. Kiss Katalin (1995): Definiteness Effect Revisited. In Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 63-88. p.
- É. Kiss Katalin (2002a): Az ige-igekötő sorrend egy lehetséges magyarázata; In: Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei V.*, SZTE Általános Nyelvészeti Tanszék – Magyar Nyelvészeti Tanszék, 65-76. p
- É. Kiss Katalin (2002b): Egy igekötőelmélet vázlatja; előadás, MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest, 2002. október 17. Megjelent: *Magyar Nyelv* (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Folyóirata) C. évf. 1.szám (2004. március)
- É. Kiss Katalin (2004): A fókusz mint predikátum, intézeti előadás, MTA Nyelvtudományi Intézet, 2004. febr. 12., Budapest. Megjelenés: Focussing as Predication. In: Molnar, Valeria – Susanne Winkler (szerk.): *Contrast*. Mouton de Gruyter, megj. előtt
- Enç, Mürvet (1991): The Semantics of Specificity, *Linguistic Inquiry* 22, 1-25. p.
- Falk, Yehuda N. (2000): Pivots and the Theory of Grammatical Functions. In: Butt, Miriam – Tracy Holloway King (szerk.): *Proceedings of the LFG00 Conference*, CSLI Publications.

- Farkas Donka F. – Henriëtte de Swart (2003): *The Semantics of Incorporation. From Argument Structure to Discourse Transparency*, CSLI, Stanford, California
- Van Geenhoven, Veerle (1998): On the Argument Structure of some Noun Incorporating Verbs in West Greenlandic, In: Butt, Miriam – Wilhelm Geuder (szerk.): *The Projection of Arguments: Lexical and Compositional Factors*, CSLI Publications
- de Groot, Casper (1995): The Absentive in Hungarian, In: Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 45-61. p.
- Gyuris Beáta (1998): Temporális kvantorok a magyarban, In: Büky László – Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei III.*, JATE, Szeged, 41-57. p.
- Gyuris Beáta (2002): *The Semantic of Contrastive Topics in Hungarian*, kézirat, PhD-disszertáció, ELTE BTK Elméleti Nyelvészet Doktori Program
- de Jong, F. – H. Verkuyl (1984): Generalized Quantifiers: the Properness of Their Strength, In J. van Benthem – A. ter Meulen (szerk.): *GRASS 4*, Foris, Dordrecht
- Kádár Edit (2003): *Hány van van?*, konferencia-előadás és annak a kézírata megjelenés előtt, A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei VI, Szeged, 2003. október 16-17.
- Kálmán László (1995): Definiteness Effect Verbs in Hungarian, In Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 221-242.
- Kálmán László szerk. (2001): *Magyar leíró nyelvtan Mondattan I.*, Tinta Kiadó, Bp.
- Kálmán László – Rádai Gábor (2001): *Dinamikus szemantika*. Osiris, Budapest
- Kamp, Hans – Uwe Reyle (1993): *From Discourse To Logic*; Kluwer Academic Publishers, Dordrecht
- Kenesei István (1992): Az alárendelt mondatok szerkezete. In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan 1. Mondattan*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kenesei István (2002): A fókusz megjelenítése a szintaxisban és a fonológiában, In: Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei 5.*, SZTE, Szeged, 289-309. p.
- Kiefer Ferenc (1983): *Az előfeltevések elmélete*, Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kiefer Ferenc (1985): A *-hat/-het* képző jelentéséhez. Az episztemikus *-hat/-het*. In: Telegdi Zsigmond és Bakos Ferenc (szerk.): *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XVI.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 131-154. p.
- Kiefer Ferenc (1990-91): Noun Incorporation in Hungarian, In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Acta Linguistica Hungarica, Vol. 40 (1-2)*, pp. 149-177 (1990-91), Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kiefer Ferenc (1991): A progresszív aspektus a magyarban. In: Benkő Loránd (felelős szerk.): *Magyar Nyelv LXXXVII. évf. 1991/3 szám*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 257-278. p.
- Kiefer Ferenc (1992): Az aspektus és a mondat szerkezete, In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan. 1. Mondattan*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 797-886. p.
- Kiefer Ferenc (1994): A mondat időbeli szerkezete, In: Benkő Loránd (felelős szerk.): *Magyar Nyelv XC. évf. 1994/3 szám*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 264-275. p.
- Kiefer Ferenc (2000): *Jelentésemélet*, Corvina, Budapest
- Kiefer Ferenc (2003): A kétféle igemódosítóról, *Nyelvtudományi Közlemények, 100. kötet*, Budapest, 177-186. p.
- Komlósy András (1989): Fókuszban az igék, In: *Általános Nyelvészeti Tanulmányok*, 17.
- Komlósy András (1992): Régensek és vonzatok, In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan I, Mondattan*, Akadémiai Kiadó, Budapest
- Komlósy András (2001): *A lexikai-funkcionális grammatika mondattanának alapfogalmai*. Tinta Könyvkiadó, Budapest
- Kratzer, Angelika (1995): Stages-Level and Individual-Level Predicates In: Carlson, G. – F. Pelletier (szerk.): *The Generic Book*, 125-175 pp. University of Chicago Press, Chicago
- Laczkó Tibor (2000): On oblique arguments and adjuncts of Hungarian event nominals – A comprehensive LFG account. In: Butt, Miriam – Tracy Holloway King (szerk.): *Proceedings of the LFG00 Conference*, CSLI Publications.
- Laczkó Tibor (2001): Rejtett alanyok és tárgyak a főnévi csoportban, In: Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei 5.*, SZTE, Szeged, 65-76. p.
- Laczkó, Tibor (1995): *The Syntax of Hungarian Noun Phrases – A Lexical-Functional Approach*. Peter Lang GmbH.

- Longobardi, Giuseppe (2001): The Structure of DPs: Some Principles, Parameters, and Problems. In: Balton, Mark – Chris Collins (szerk.): *The Handbook of Contemporary Syntactic Theory*, Blackwell Publishers
- Maleczki Márta (1992): Bare Common Nouns and Their Relation to the Temporal Constitution of Events in Hungarian, In: Bánréti Zoltán (szerk. 1994): *Papers in the Theory of Grammar*, MTA, Nyelvtudományi Intézet, Budapest, 168-184. p.
- Maleczki Márta (1995a): On the Definiteness Effect in Hungarian (A Semantic Approach), In Kenesei István (szerk.): *Levels and Structures (Approaches to Hungarian, Vol. 5.)* JATE, Szeged, 261-284. p.
- Maleczki Márta (1995b): A magyar főnevek és determinánsok interpretációja strukturált tartományú szemantikai modellekben. In: *Néprajz és Nyelvtudomány XXXVI.*, Szeged, 199-233. p.
- Maleczki Márta (1998): A határozatlan alanyok különféle értelmezései. In: Büky László – Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei III.*, JATE, Szeged, 261-280. p.
- Maleczki Márta (2000): Határozatlan argumentumok a magyarban; In: Kenesei István (szerk.): *Igei vonzatszerkezet a magyarban*, Budapest, Osiris
- Milsark, G. (1977): Toward an Explanation of Certain Peculiarities of the Existential Construction in English, *Linguistic Analysis* 3, 1-29. p.
- Moro, Andrea (1997): *The Raising of Predicates: Predicative Noun Phrases and the Theory of Clause structure*, Cambridge University Press
- Nádasdy Ádám (2001): A név előtti névelő, In: *Magyar Narancs*, 2001/11/08, p. 52
- Nádasdy Ádám (2002): A paraméteres gyerek, In: *Magyar Narancs*, 2002/07/04, p. 40
- Parsons, Terence (1990): *Events in the Semantics of English. A Study in Subatomic Semantics*. MIT Press, Cambridge
- Partee, Barbara H. (2004): *Compositionality in Formal Semantics*, Blackwell
- Piñon Kristóf (2001): Töprengtem egyet azon, hogy mit jelent az *egyet*, In: Bakró-Nagy Marianne – Bánréti Zoltán – É. Kiss Katalin (szerk.): *Újabb tanulmányok a strukturális magyar nyelvtan és a nyelvtörténet köréből: Kiefer Ferenc tiszteletére barátai és tanítványai*, Osiris, Budapest
- Szabolcsi Anna (1983): A specifikus/nem specifikus megkülönböztetésről. *Nyelvtudományi Közlemények*, 1983/I.
- Szabolcsi Anna (1986): From the Definiteness Effect to Lexical Integrity, In W. Abraham – S. de Meijn (szerk.): *Topic, Focus, and Configurationality*, John Benjamins, Amsterdam, 321-348. p.
- Szabolcsi Anna (1992): *A birtokos szerkezet és az egzisztenciális mondat*, Akadémiai Kiadó, Budapest
- Szabolcsi, Anna (2001): The Syntax of Scope, In: Balton, Mark – Chris Collins (szerk.): *The Handbook of Contemporary Syntactic Theory*, Blackwell Publishers
- Szilágyi Éva – Viszket Anita (2003): *Specifikussági kérdések és a lexikon*, konferencia-előadás és annak kézírata, XIII. MANYE Kongresszus, Győr, 2003. április 14-16. Elérhető: <http://lingua.btk.pte.hu/szep.asp>, Viszket_Anita folderben
- Tóth Ildikó (2000): Személytelen szerkezetek és expletív alanyok In: Kenesei István szerk.: *Igei vonzatszerkezet a magyarban*, Osiris, Bp.
- Vendler, Zeno (1967): *Linguistics in Philosophy*, Cornell University Press, Ithaca, NY
- Verkuyl, Henk J. (1972): *On the Compositional Nature of the Aspect*, D. Reidel, Dordrecht
- Viszket Anita (2001): *Hányféle van?*; előadás és annak a kézírata, Doktoranduszok V. nyelvészeti konferenciája, Szeged, 2001. november 8-9. Elérhető: <http://lingua.btk.pte.hu/szep.asp>, Viszket_Anita folderben
- Viszket Anita (2002): Az argumentumazonosítás alapelvei; In: Maleczki Márta (szerk.): *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei V.*, SZTE Általános Nyelvészeti Tanszék – Magyar Nyelvészeti Tanszék
- Viszket Anita (2003): *VAN determináns nélküli főnévi csoport*, konferencia-előadás és annak kézírata, A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei VI, Szeged, 2003. október 16-17. Elérhető: <http://lingua.btk.pte.hu/szep.asp>, Viszket_Anita folderben

A szerző szakmai önéletrajza:

Név: Viszket Anita
Foglalkozás: főállás: fiatal kutató, MTA Nyelvtudományi Intézet
másodállás: egyetemi tanársegéd, PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék
E-mail: vanita@dexter.hu

Tanulmányok:

PhD – folyamatban: Elméleti Nyelvészet Doktori Program, ELTE BTK, Budapest
PhD – disszertáció benyújtása 2004. november 4.
PhD – a disszertáció munkahelyi vitája: 2004. szeptember 23.
PhD szigorlat: 2001. június, summa cum laude
PhD abszolutórium: 2000. június
egyetemi diploma – 1995 Magyar: nyelvészet és irodalom szakos bölcseész, általános és középiskolai tanár, általános nyelvészeti specializációval, PTE BTK, Pécs
egyéb: Kommunikáció szak, 10 szemeszter, PTE BTK, Pécs
Matematika szak, 2 szemeszter, ELTE TTK, Budapest

Munka, projektek:

2003. szept. 1. – MTA Nyelvtudományi Intézet: fiatal kutató. Feladat: „Az anyanyelvi nevelés megreformálása” című projektben való részvétel.
Első feladat: a Kálmán László projektvezetésével készült 12 évre szóló tantervben az első négy év tantervének elkészítése.
Második feladat: a Bánréti Zoltán-féle Nyelvtan – Kommunikáció – Irodalom Tizenéveseknek elnevezésű alternatív tananyag (5-8. évfolyam) anyagának átdolgozása.

2003 – 2005 LiLe: nyelvészeti projekt egy nyelvészeti kutatásokhoz adatbázisként használható lexikon készítésére (Linguistic Lexicon). Az én feladatom: projektvezetés, az adatbázis-struktúra kidolgozása, a releváns grammatikai jegyek meghatározása.

2002. október - Tanügy-projekt: az ETR tanulmányi nyilvántartó rendszer tanügyi részének újragondolása, rendszerterv készítése, a fejlesztési és dokumentálási munka szervezése

2002 – 2003 Kproject: a bölcseész-szakok új tantervi struktúrájának kidolgozására létrehozott projekt a PTE BTK-n. Projektvezető: Lengvárszky Attila osztályvezető. Az én feladatom: a struktúra formális definiálása, a formális struktúra közérthető fordításának elkészítése (XSL), az adatbázis továbbfejlesztése és SQL-lekérdezések írása.

2001 – 2003 Nyelwwwforum.hu: nyelvészeti projekt egy nyelvészeti honlap létrehozására és működtetésére, a Széchenyi-terv támogatásával. A konzorciumon belül a PTE-n a projekt vezetője: Burányi Péter. Az én feladatom: rendszerterv készítése, azon belül adatbázis-tervezés, user-interfész tervezése; adatrögzítési munkacsoport szervezése.

2001 – GeLexi: nyelvészeti projekt egy lexikon alapú szövegfeldolgozó program létrehozására, projektvezető: dr. Alberti Gábor, PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék, Pécs. Az én feladatom: részvétel a grammatikai modell fejlesztésében; relációs adatbázis-terv készítése (a projektet az évek során több OTKA-pályázat támogatta).

1998 – A PTE BTK Nyelvészeti Szakkönyvtárának irányítása:
- szervezeti és működési szabályzat kialakítása
- munkacsoport létrehozása, betanítása és irányítása
- nyilvántartó rendszer tervezése
- adatrögzítés irányítása

1998 – (2003-tól másodállásban)	Egyetemi tanársegéd, PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék oktatott kurzusok: - Bevezetés a nyelvtudományba szeminárium - Mondattan szeminárium, 2 féléves - Bevezetés a kormányzás és kötés elméletébe szeminárium - Matematikai bevezető nyelvészeknek szeminárium - Az argumentumstruktúra ábrázolása különböző szintaktikai keretekben szeminárium (2 féléves)
1998 – 2000	SZÉP-projekt [Szövegértelmező program]: nyelvészeti projekt a magyar szövegek gépi értelmezésére, fordítására, projektvezető: Bujdosó István, PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék, Pécs. Az én feladatom: kidolgozni a nem-finit predikátumok megtalálásának algoritmusát.
1998	szekcióvezető és moderátor, Fialat Magyar Kutatók Második Találkozója, Gödöllő, Nyelvtudományi szekció
1997	szekcióvezető és moderátor, Fialat Magyar Kutatók Első Találkozója, Gödöllő, Nyelvtudományi szekció
1995 – 1998	ügyvivő szakértő, a tanrendkészítő csoport vezetője, PTE BTK Tanulmányi Osztály. Az én feladatom: egy Dbase-Foxpro alapú adatgyűjtő rendszer működtetése; Oracle adatbázis: rendszertervezés; a rendszer használatának elindítása 30 tanszéken; folyamatos működtetés; az adatgyűjtési folyamat szervezése; SQL-nyelvű lekérdezések, adatmódosítások és archiválás
1994	demonstrátor, PTE BTK Kommunikációs Tanszék. Az én feladataim: óratartás, adminisztratív feladatok.
1992	demonstrátor, PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék. Az én feladataim: a Szakkönyvtár működtetése; óratartás; középiskolai tananyagok számítógépes rögzítése

Tanulmányutak, ösztöndíjak:

2004	Hollandia, Utrecht, 4 hónapos PhD-ösztöndíj (N 38735 sz. holland-magyar OTKA projektum ösztöndíjának támogatásával, amely lehetőséget biztosított az utrechti UiLOT doktori programban való négy hónapos részvételre.)
2004. 06.14-25.	LOT Summer School
2000	Németország, 5 hónapos Erasmus-ösztöndíj
1996 – 1999	PhD-ösztöndíj, ELTE BTK
1997	GLOW, Hollandia
1996	European Summer School of Logic, Language and Information (ESSLLI96), Prága, 2 hét
1996	Prága, Vilém Mathesius nyelvészeti kurzus, 2 hét
1996	köztársasági ösztöndíj
1995	köztársasági ösztöndíj
1994	Prága, Vilém Mathesius nyelvészeti kurzus, 2 hét
1992	Semmering (Ausztria) kulturális, nyelvészeti és irodalmi tanulmányok, 3 hét

Nyelvtudás:

német : állami nyelvvizsga, középfok C
angol: szaknyelvi vizsga, ELTE BTK, középfok

Számítógépes ismeretek:

adatbázisok: Oracle, MsSql
programnyelvek: Delphi (Pascal), Prolog

Publikációs lista:

Konferencia-előadások, -posztterek

1997. május Alkalmazott nyelvészeti konferencia, Balatonalmádi, téma: a referenciális egyedítés problémája afáziás beszélők mondataiban

1997. május Fiatal magyar kutatók I. találkozója, Gödöllő, Nyelvtudományok szekció szervezése és moderálása, téma: a szintaxis szerepe a nyelvtudományban
1997. november Doktoranduszok I. nyelvészeti konferenciája, Szeged, téma: mondatisméltelés tesztek és unifikációs eljárások
1998. május Fiatal magyar kutatók II. találkozója, Gödöllő, Nyelvtudományok szekció szervezése és moderálása, téma: a számítógépes nyelvészet
1999. május Doktorandusz-szimpozium, ELTE BTK Elméleti Nyelvészet, téma: a melléknévi igenevek és azok határozói, igenévi vonzatkeretek
1999. november Doktoranduszok III. nyelvészeti konferenciája, Szeged, téma: egymás fölé rendelt VP-k argumentumai
2001. szeptember A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei V. konferencia, Szeged, téma: az argumentumazonosítás alapelvei
2001. szeptember A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei V. konferencia, Szeged, téma: a totális lexikalizmus elve és a GASG nyelvtan-modell. Társszerzők: Alberti Gábor, Balogh Kata, Kleiber Judit
2001. november Doktoranduszok V. nyelvészeti konferenciája, Szeged, téma: hányféle 'van' van a magyarban?
2002. március XII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus: "Nyelvek és kultúrák találkozása", Szeged, 2002. március 27-29., téma: az argumentumstruktúra és a lexikon kapcsolata.
2002. március XII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus: "Nyelvek és kultúrák találkozása", Szeged, 2002. március 27-29., Poszter témája: nyelvi fórum az Interneten. Társszerzők: Burányi Péter, Csatay Richárd.
2002. március XII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus: "Nyelvek és kultúrák találkozása", Szeged, 2002. március 27-29., téma: Egy lexikalista nyelvtan Prolog-implementációja. Társszerzők: Alberti Gábor, Balogh Kata, Kleiber Judit.
2002. szeptember 6th International Conference on the Structure of Hungarian (ICSH6), 2002. szeptember 12-13., Heinrich-Heine-Universität, Düsseldorf, Germany. Téma: Towards a totally lexicalist morphology. Társszerzők: Alberti Gábor, Balogh Kata, Kleiber Judit.
2003. február Total Lexicalism and GASGrammars: A Direct Way to Semantics, accepted paper in A. Gelbukh (ed.): Conference Volume at Springer-Verlag; accepted talk: 4th International Conference on Intelligent Text Processing and Computational Linguistics, Mexico City, Mexico, 16-22 February 2003. Társszerzők: Alberti Gábor, Balogh Kata, Kleiber Judit.
2003. április XIII. MANYE Kongresszus, Győr, 2003. április 14-16. Téma: Specifikussági kérdések és a lexikon. Társszerző: Szilágyi Éva
2003. április XIII. MANYE Kongresszus, Győr, 2003. április 14-16. Téma: A fordítás totálisan lexikalista megközelítése. Társszerzők: Alberti Gábor, Balogh Kata, Kleiber Judit.
2003. november Multimédia az oktatásban konferencia, Pécs, 2003. november 9-11. Az előadás címe: Nyelvészeti lexikon - oktatási és kutatási adatbázis fejlesztése (LILE project). Társszerzők: Bódis Zoltán, Szilágyi Éva
2003. december I. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, Szeged 2003. december 10-11. Téma: GeLexi-projekt: GEneratív LEXIkonon alapuló mondatelemezés. Társszerzők: Alberti Gábor, Kleiber Judit.
2003. december I. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, Szeged 2003. december 10-11. Téma: Leíró nyelvtan – adatbázisból. Társszerzők: Bódis Zoltán, Kleiber Judit, Szilágyi Éva.
2004. augusztus VII. Nemzetközi Magyar Nyelvtudományi Kongresszus: „A magyar nyelv kutatása”, Budapest, 2004. augusztus 29-31. Az előadás címe: A pusztá NP mint argumentum
2004. november The Lexicon: Its Status in the Theory of Language Symposium, Turku, Finnország, 2004. november 18-19. A poszter címe: Lexicon or Information Structure? Társszerző: Burányi Péter
2004. december II. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, Szeged 2004. december 9-10. Téma: LiLe projekt: Adatbázis mint „dinamikus korpusz” Társszerzők: Bódis Zoltán, Kleiber Judit, Szilágyi Éva.
2004. december II. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, Szeged 2004. december 9-10. Téma: GeLexi projekt: Gépi fordítás totálisan lexikalista alapokon. Társszerzők: Alberti Gábor, Kleiber Judit.

Tanulmányok

- 1998 A referenciális egyedítés problémája afáziás beszélők mondataiban
In: Lengyel Zsolt - Navracsics Judit (szerk.): Alkalmazott Nyelvészeti Tanulmányok II. kötet, Veszprémi Egyetem
- 1999 A few remarks on adjectival participles and their adverbial adjuncts. Argument structure. In: Doximp 4 - Working Papers in the Theory of Grammar, Bp., ELTE BTK Elméleti Nyelvészet Program
- 2000 Egymás fölé rendelt VP-k argumentumairól In: Szécsényi Tibor (szerk.): LingDok1. Nyelvész-doktoranduszok dolgozatai Szegedi Tudományegyetem Elméleti nyelvészet doktori program
- 2001 Hogyan lehet kiértékelni a szintaktikai modelleket? In: Andor József – Szűcs Tibor – Terts István (szerk.): Színes eszmék nem alszanak... Szépe György 70. születésnapjára, PTE, Pécs
- 2001 'generatív nyelvészet' [Bartos Hubával közösen] - In: Révai Új Lexikona 8. kötet, Babits Kiadó, Szekszárd, 276-278. old.
- 2003 A totális lexikalizmus elve és a GASG nyelvtan modell [Alberti Gáborral, Balogh Katával és Kleiber Judittal közösen] In: Büky László és Maleczki Márta szerk.: A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei V. SZTE, Szeged, 193-219. p.
- 2003 Az argumentumazonosítás alapelvei In: Büky László és Maleczki Márta (szerk.): A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei V. SZTE, Szeged, 151-169. p.
- 2003 GeLexi-projekt: GEneratív LEXIkonon alapuló mondatelemezés [Alberti Gáborral és Kleiber Judittal közösen] In: Csendes Dóra, Dr. Alexin Zoltán (szerk.) MSZNY 2003, Szegedi Tudományegyetem, Egyetemi Nyomda, 79-85.
- 2003 Leíró nyelvtan – adatbázisból [Bódis Zoltánnal, Kleiber Judittal és Szilágyi Évával közösen] In: Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia MSZNY2003 Szeged 2003 december 10-11 konferenciakötet, SZTE, 300-302. p.
- 2003 Total Lexicalism and GASGrammars: A Direct Way to Semantics. [Alberti Gáborral, Balogh Katával és Kleiber Judittal közösen] In: A. Gelbukh (eds.) Proceedings of CICLing2003, Springer-Verlag, 37-48.
- 2004 Sentence Parsing Based on a GEnerative LEXIcon, [Alberti Gáborral és Kleiber Judittal közösen] In: Acta Cybernetica különszám
- 2004 Gépi fordítás totálisan lexikalista alapokon. Társszerzők: Alberti Gábor, Kleiber Judit. II. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, Szeged, konferenciakötet
- 2004 Adatbázis mint „dinamikus korpusz” Társszerzők: Bódis Zoltán, Kleiber Judit, Szilágyi Éva. II. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, Szeged, konferenciakötet
- 2005 Towards a totally lexicalist morphology [Alberti Gáborral, Balogh Katával és Kleiber Judittal közösen] In: Pinon, Christopher – P. Siptár (szerk.): Approaches to Hungarian 9: Papers from the Düsseldorf Conference, Akadémiai Kiadó Bp.

Publikálatlan tanulmányok

- 1998 Mondatisméltés teszték és unifikációs eljárások (konferencia-előadás kézírata, Doktoranduszok első nyelvészeti konferenciája, Szeged)
- 1999 A melléknévi igevek és azok határozói, igenévi vonzatkeretek (konferencia-előadás kézírata, Doktorandusz-szimposium, ELTE BTK Elméleti Nyelvészet)
- 2000 Elhagyható vonzatok a magyarban (leíró nyelvészeti cikk, kb. 10 oldal)
- 2002 Hányféle 'van'? LingDok3. Nyelvész-doktoranduszok konferenciája. Konferencia-előadás kézírata. (kb. 20 oldal)
- 2005 A mondattan a közoktatásban (tervezett megjelenés: Fasciculi Linguistici Series Lexicographica 4., Szeged: Generália, 2006)